

Remissyttrande
2016-06-10
Dnr. 2016/92

Remiss av betänkande ”Låt fler forma framtiden: betänkande av 2014 års demokratiutredning delaktighet och jämlikt inflytande (SOU 2016:5)

Forum för levande historias yttrande utgår från de delar av betänkandet som behandlar ungas delaktighet och inflytande (kap 14, s. 513-574). Med grund i myndighetens instruktion har Forum för levande historia under åren under åren valt att fokusera verksamheten för målgrupperna lärare och elever för att med utgångspunkt från Förintelsen, främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter. Arbetet sker bland annat genom studier av ungas attityder, material för undervisning i klassrummet samt workshops där vi årligen möter tusentals elever i syfte att stärka ungas vilja att verka för allas lika värde och för de värden vår demokrati ytterst vilar på.

Myndigheten ställer sig positiv till utredningens förslag att på olika sätt stärka ungas inflytande i demokratin. Vi delar utredningens sammanfattande analys och tillstyrker utredningens förslag, däribland att pröva möjligheten till sänkt rösträttsålder och att stimulera den lokala demokratin när det gäller att beakta ungas synpunkter och intressen. Vi ser också positivt på utredningens förslag att öka skolelevens kunskap om formerna för medborgerligt inflytande på lokal nivå och att stimulera möjligheterna för samverkan mellan skolor och politiska förvaltningar. Vidare ligger förslaget att stärka ungas kunskaper om källkritik helt i linje med myndighetens analys. Vi har för detta syfte påbörjat ett arbete med ett stödmaterial för lärare.

En fråga som vi menar kunde ägnats ytterligare uppmärksamhet gäller spridningen av ungas demokratiska kompetens. I betänkandet konstateras att det inte finns något entydigt bevis för att ungas samhällsengagemang minskar och att ungas demokratikunskaper i Sverige är jämförelsevis goda. Däremot noteras att det finns tydliga skillnader i demokratiska kunskaper mellan ungdomar. Bland annat refereras till studier som visar att ungdomar från högutbildade familjer har bättre kunskaper än

Remissyttrande
2016-06-10
Dnr. 2016/92

unga från lågutbildade familjer och att skillnaderna i Sverige ligger högre än genomsnittet i Europa. Liknande resultat är genomgående i forskning om andra för demokratin viktiga kompetenser såsom politisk kunskap, social tillit, politisk tilltro och politisk självtilltro. De socioekonomiska skillnaderna är också bland de mest framträdande resultaten i Forum för levande historias attitydundersökningar om ungas tolerans (en annan kompetens som ofta framförs som grundläggande för en stark demokrati).

Mot bakgrund av utredningens övergripande ansats att stärka den politiska jämlikheten och sambandet mellan demokratiska färdigheter och deltagande, kunde insatser för att stärka likvärdigheten i ungas demokratiska kompetenser ha ägnats större uppmärksamhet. Det kunde exempelvis ha skett genom att ytterligare betona skolans demokratiuppdrag, något som äger särskild relevans mot bakgrund av den kritik som riktats härvidlag.

Vi noterar också ett behov av ett mer fördjupande resonemang om på vilket sätt den politiska jämlikheten borde beaktas i relation till utredningens förslag. Även om den frågan är komplicerad tror vi att ett mer ingående resonemang om generella skiljelinjer i relation de förslag som presenteras skulle bidra till att insatser för att stärka den politiska jämlikheten bland olika grupper av ungdomar får avsedd effekt.

I övrigt har Forum för levande historia inga synpunkter.

Katarina Kristensson

Avdelningschef

Forum för levande historia

a
m

Remissyttrande
2016-06-10
Dnr. 2016/92